

Universitätsbibliothek Paderborn

Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris Austriæ Provinciæ. Opus ...

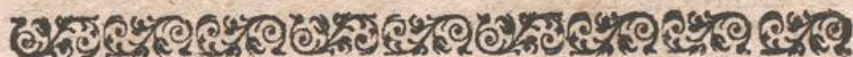
Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concinatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Discursus III. Deplorat noctem hæresum & errorum exortorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52659)

DISCVRSUS III.

Beth.

Plorans ploravit in nocte. *Thren. 1. v. 2.*

DE ECCLESIA.

*Deplorat noctem haresum, & errorum exor-
torum.*

1. **T**Ristem, ac lamentabilem Jeremias noctem commemorat, à filia Sion continuis lacrymarum rivis perfusam: Plorans, inquit, ploravit in nocte & lacrymæ ejus in maxillis ejus. Sed quænam hæc nox lacrimabilis, & Propheta? Si cum afflicta filia Sion in somnem ducis, ut Custos, noctem, edic nobis tristem noctis conditionem & causam? Quippe non sine ratione te hodie illius Isaiaë verbis interpellare præsumo; *Custos quid de nocte? Custos quid de nocte?* Quænam hæc nox? quam dura? & quam diu duratura? *Dixit Custos; venit manè & nox.* Manè scilicet liberationis *Nox. tri- duarum tribuum* (uti Glossæ *Ordinariæ* conformiter exponit

Hugo) *Et nox, tempus tribulationis vestra, quia remanebitis in captivitate.*

At si tristem, ac longam passa noctem fuit plebs Israëlita, non minus tristem, formidabilem ac longam noctem experta est Domina gentium, Ecclesia Dei; longa, & cruentis tormentibus inundans nox, fuit persecutio, & adversitas per aliquot sæcula à Principe tenebrarum protracta. *Plorans ploravit in nocte, & lacrymæ ejus in maxillis ejus.* Tam formidabiles, & obstinatæ erant hæc persecutionum tenebræ, ut eas vix aliquando serenâ tranquillitatis luce superari posse speraret. *Custos quid de nocte? Custos quid de nocte?* Num sempiternis involucrarum persecutionum tenebris?

C 3

AN

An nullum, tribulationis nocti, succedet serenum diei crepusculum? Ne despondeas an imū: Venit manē & nox; Veniet manē liberationis & tranquillitatis, quando excusā tenebrarum, & gentilitatis potestate, lucida prosperitatis ac tranquillitatis dies Hemispherio nostro militantis Ecclesie, orietur.

31. Sed neque hæc dies & manē

suis carebunt nubibus & nocte, Venit enim manē, & nox, qua

Dei Ecclesia angustiatur; Nam teste Doctore mellifluo, *nox, est Iudæica perfidia; Nox, ignorantia paganorum; Nox heretica pravitas.*

In ista nocte & tenebris, lucem deesse noluit Deus: Sed *Lux in tenebris lucet*, in medio scilicet erroris, vel, in tenebris, *id est, in cordibus tenebrosis*, ait Hugo

Cardinalis. Noluit enim Deus, qui solem suum oriri facit super bonos & malos, suos tenebrosis cordibus subtrahere radios gratiarum, & *tenebræ eam non comprehenderunt.* Ex versione

Lux in tenebris lucet.

græca legitur: *non apprehenderunt. Vatablus: non susceperunt.* Præsertim autem hoc de Judæis intelligit Hugo, Tenebræ eam non comprehenderunt, *id est, Iudæi tenebrosi lucem istam non ceperunt, quia non sunt illuminati, non propter defectum lucis, sed propter vitium eorum, quia noluerunt oculos aperire ad lucem.* Licet enim toto orbe lucidissimos

Sed Iudæi eam non comprehendunt.

suos radios sol diffundat, si tamen quis vel oculos aperire negligat, fasciis obnubat, aut domi suę reclusus valuas & januas luci occludat, parum solarium radiorū claritate fruetur, voluntariis conclusus tenebris: Haud secus licet Sol Justitiæ Christus, qui est Lux hominum, gratiæ & veritatis radios diffundat, tamen tenebræ, *cæcitas, ex parte contigit in Israël*, eò quòd Judæi obstinati mentis oculis occlusis valuas atq; januas exorienti luci opposuerint. *Posuisti tenebras, & facta est nox: nempe posuisti tenebras, cæcitate Iudæis, & facta est nox in eis, id est, obscura mentis obstinatio.*

Nox quidem obstinata perfidiæ Judaicæ, & ignorantia paganorum sunt foris, extra Ecclesiam, eamque a foris circumdant; Sed nox perversitatis hereticæ intra ipsam clausuram & gremium exorta est, ab iis scilicet, qui portam Ecclesie per sacramentum Baptismi sunt ingressi, detestandas in ea tenebras, & noctis umbras suscitare per errorum suorum caliginem conati, has ergo maxime deplorat Mater Ecclesia; Plorans ploravit in nocte & lacrymæ ejus in maxillis ejus.

Horrendam noctem, atque ab orbe condito inauditas, nec unquam porrò audiendas tenebras indurati patiebatur Ægyptij.

Rom. 11. v. 25.

Psal. 103. v. 20.

Glossa Ord.

III.

Exodi. c. 20. v. 21.

III.

rij, tam densas, ut palpari possent, tam horribiles, ut per totum illud triduum, non tantum nemo videret fratrem suum, sed omnes metu, quasi tabescentes movere se de loco non audent, totum mundi ordinem aut perversum, aut dissolutum rati: Quin tam densis tenebris quasi vincti, & tenebricoso carcere reclusi gemebant, uti in libro Sapientiae innuitur his verbis: *Unâ enim catenâ tenebrarum omnes erant colligati.* Summè verò hisce tenebris admirandum venit, quòd ubicunque habitabant filij Israël, lux erat; & quidem non tantum in illis vicis, plateis ac domibus, ubi ab Ægyptiis separati habitabant Israëlita, sed in eadem civitate, vico, platea, domo, & cubili, ubi Ægyptij simul juncti erant Israëlitis, clara diei lux recreabat Judæos, & Cimmerica, noctis tenebræ affligebant Ægyptios.

Horribiles successivè in Ecclesia Dei obortæ sunt tenebræ errorum, & hæresum. Fuerunt enim, qui catenâ tenebrarum colligati Christum Dei Filium, Patrique consubstantialem negarent, uti cum suis Arius: Sacratissimum summæ Trinitatis mysterium cum asseclis suis, non agnovit Sabellius: Originale peccatum negavit Pelagius: Deiparam, Mariam,

agnoscere recusavit Manichæus, eidemque, saltem interveniendi pro nobis facultatem, negant novellantes nostri Sectarii, qui pariter flammæ expiatorias, seu purgatorias tanquam vanum Catholicorum figmentum explodere, S. Missæ Sacrificium quasi Idololatriam abrogare, non erubescunt, Calvini præsertim asseclæ, qui spiritu vertiginis obvoluti, & umbrâ mortis circumfusi, realem Corporis, & Sanguinis Domini præsentiam in Venerabili Sacramento, in umbram & figuram convertunt. Ut verbo absolvam, factæ sunt tenebræ horribiles, quas plorans deplorat Ecclesia, eò, quòd tantum filiorum suorum numerum Ægyptiis hisce tenebris involutum conspiciat.

De Ægyptiis testantur Expositores in locum supra citatum, eos triduo illo non tantum cœlesti solis luce, sed etiã omni domestici luminis sive candelarum, sive ignis solatio fuisse orbatos, ob tenebrarum palpabilium densitatem.

Præter clarissimos Solis divini, ac æternæ Sapientiae radios, clarissima in super lumina super Candelabrum Ecclesiæ, Deus posuit, clarissimos inquam, ac non tam sanctitate, quàm doctrinâ Illustrissimos viros, ac doctores; Nunquid

Lumen

Sap. c. 17.
v. 18.

Tenebræ
Ægypti.

Tenebræ
Hæreses.

Luminis
sunt Deus
doctores.

Lumen ardens Ambrosius? Nunquid Lucerna lucens Augustinus? Nunquid candela rutilans Hieronymus? Nunquid Fax præfulgens Gregorius, Basilii, Athanasius, Chrysostomus, Nanzianzenus, Hilarius, Cyprianus, Chrysologus? Ut innumeros alios, unâ cum iis, qui proprius ad sæcula nostra accesserunt, præteream, qui lucidis, & claris suæ irrefragabilis doctrinæ radiis, etiamnum per totum militantis Ecclesie Hemispherium rutilantibus, errantes in tenebris, & umbra mortis Sectarios, ad claram fidei lucem perducere sufficerent, sed ira tenebris suis obvoluti, & colligati jacent

Hos odenunt haereticos.

miseri, ut neque hæc lucentia Ecclesie lumina respicere, eorumque ductum sequi dignentur, malintque cum fuliginosis suis, & vitiorum fumo, ac caligine obscuratis auctoribus, horrendis tenebris immori, quàm ad veram fidei claritatem perducere, eò planè minus commiseratione digni, quò voluntariis excæcati tenebris, *dilixerunt magis tenebras, quàm lucem*, hinc gravius sibi paraturi iudicium, uti insinuat æterna veritas: Hoc est autem iudicium, *id est ratio condemnationis reprobatorum* (juxta moralis glossæ expositionem) quia Lux venit in mundum, & dilexe-

Glossa Moralis

runt homines magis tenebras, quàm lucem, nempe (uti ex venerabili Beda, eadem glossa exponit) *Illi magis tenebras, quàm lucem diligunt, qui suos Prædicatores bene docentes odys, & detractionibus insequuntur*: Qua persecutione Hæretici non contenti, igne feròque persequuntur filios lucis, qui suâ sanâ, & clarâ doctrinâ, ac prædicatione ipsos ad fidei lucem perducere laborant. In tam insanam mentis cæcitatem, voluntariæ illos tenebræ præcipitant, non tam detestandos, quàm deplorandos ab affectuosa Matre Ecclesia, quæ plorans ploravit in nocte.

Et siquidem miraculo accidit, quòd inter tenebras obvolutis olim Ægyptiis, *ubicunque habitabant filij Israel, ibi lux erat*, non minus etiam admirandum, quòd inter hæreticos passim commixti, in hisce partibus, veri Orthodoxi, unâque regione, civitate, vico, imò & subinde domo, & cubili cohabitantes, solares tamen fidei radios, & invariaturum fidei articulorum lumen semper conservent, nullis unquam tenebrarum obstaculis obscurandû, aut perturbandum, sed fixis fidei oculis intuendum.

IV.

Hæ tenebris non obscurant Ecclesia.

Magnum aquilas inter, & noctuas, discrimen esse constat, aquila namque lucis amant.

Aquila lucem amat.

anies

antes fixis, solis rotam, oculis intuentur, dum è contra amicæ noctis, noctuæ, ac diei, lucisque inimicæ, claritatem diei refugijunt, qua oculi earum vitiosi offenduntur, & cæcutiunt, circumvolantes inter nocturnas tenebras, quæ debilem oculorum aciem fovent, ita ut caligantibus oculis melius, quàm aquilæ tenebrosa noctis objecta perspiciant

Noctuæ, noctisque infestæ, & horribilis, incolæ, sunt Hætherodoxi, qui licet rebelles lumini, fidei, divinorumque mysteriorum lucem abhorreant, neque ea cognoscant, aut aspiciant, nec etiam tenebras suas, licet palpabiles advertant, caligantibus tamen oculis inter ipsas suas tenebras mundana negotia acutissimè dispiciunt. Hæ quippe noctuæ, & bubones (uti bene Hugo Carenfis advertit) *Cæci in spiritualibus, vident in temporalibus*, de quibus & illud æternæ veritatis oraculum probè intelligi potest, *Elij hujus sæculi prudentiores filijs lucis in generatione sua sunt, filijs hujus sæculi, id est, tenebrarum*, glossatur Ordinaria prudentiores sunt, nempe (juxta mentem Lyrani) *Magis astuti sunt & fervidi in temporalibus negotiis agendis, & in operibus tenebrarum harum. Acutè hunc passum inspicit Hugo Cardinalis, & quæstionem movet:*
P. Franc. Josephi Op. IV.

Sed quomodo vident clariùs filii tenebrarum, quàm filii lucis, cum nihil videri possit, nisi in luce? Respondeo: Bubo & Murilegus clariùs vident in nocte, quàm homines, non literas ad legendum, sed mures, ad capiendum. Sæcularia enim grossa sunt, & palpari possunt etiam de nocte; spiritualia autem subtilia sunt, & vix videri possunt etiam in luce. O quàm agiles & perspicaces in capiendis temporalium lucris exercitati sunt Hætherodoxi nostri? quàm dextri ad Interesse politicum? Non invenias felem tam indefessè & subdolè furtivo pede muribus insidiantem, & cauto saltu unguibus mures comprehendentè, quàm isti ad quavis lucra temporalia, & mundana, ac politica negotia sunt vigilantissimè intenti, & dexterrimè exercitati. Totam vitam in horum murium industriosa venatione insumunt, quibus caliginosi oculi ad materiales istas, & temporales causas abundè deserviunt, sed infirma nimis eorum acies oculorum est, ad spiritualia, & reconditum spirituale sensum, qui latet sub tenui scripturæ litera; Hinc subtilis S. Scripturæ litera accurratè inspicienda, ne superficialiter aspecta occidat, hinc ad ejus intelligentiam clara dies exigitur, & Lucifer exoriens in cordibus nostris. Hæretici verò dum in nocte, & nocturna

Hugo hic Sicut bubones & feles in nocte vident.

Noctuæ
 Hæretici.
 Vide hanc
 Contraversiam.
 fer. 3.
 Pent. f.
 505.

Hugo
 Card in
 Isa. c. 42.
 v. 18.
 Luc. c. 16
 v. 8.

Glof. Ord.

Lyranus
 hic.

Vide
 Conc fer.
 2. Paschæ.
 fol. 332.

Esdrae 13. nã mundi prudentiã, tanquã
v. 2. Nocturã, literam Scripturã in-
spiciunt, eam non modò non
satis dispiciunt, sed seipfos de-
cipiunt & occidunt, semen Ver-
bi Dei adulterando.

V. Veritum erat lege antiquã,
Deut. 23. ne Ammonites, & Moabites
v. 3 & 2. intrarent in Ecclesiam Dei in-
Esdrae 13. aeternum, & primò quidem,
v. 1.

Glossa eò quòd non occurrerunt filiis Israel
Moral. cum pane & aqua. Per istos Am-
Ammoni- monitas, & Moabitas significa-
ra & Moa- ri asserit glossa moralis hareti-
bita, hare- cos, & Schismaticos, qui repellen-
ticos de- di sunt ab Ecclesia Dei. Tales enim
notant. non occurrunt populo Dei cum spiri-
tualibus alimentis, nomine panis &
aque significatis, nempe quia non
occurrunt cum pane Verbi Dei,
ut breviter Interlinearis expo-
nit. Alia ratio, quare Moabi-
tes & Ammonites exclusi fue-
rint à templo, est, quia ex dam-
nato & incestuoso coitu filia-
rum Loth fuerunt procreati,
hæ enim cum patre inebriato
per noctem dormientes conce-
perunt; & prima quidem vo-
cavit filium suum Moab, id est,
ex Patre; altera, vocavit filiũ,
Ammon, id est, Filium populi,
vel generis mei: Voluit ergo
Deus manere incestus hujus pa-
terni tam infamis memoriam
apud Hebræos, ne illorum con-
nubiis aut societate, prætextu
cognitionis, contaminaren-
tur.

Incestuosè
nati,

Monet autem glossa ordina-
ria, bene observandum esse
Moabitarum, & Ammonita-
rum typum, & figuram: Nam
(ait illa) Hi, quia de incestu nati
sunt, hereticos exprimunt, quorum
auctores, cum doctrinam patrum,
de qua eruditi sunt, male intelligen-
do corrumpunt, quasi filia Loth, se
mine paterno furtim, & in tenebris
& non legitime utuntur, ideòque e-
orum proles, id est, sectatores, nun-
quam in Ecclesia Dei partem habere
possunt; quoniam ex semine qui-
dem paterno, & Verbo Dei,
sed adulterato & furtivo nati
sunt, non filij lucis, sed noctis
& tenebrarum, tenebris obscura-
tum habentes intellectum, & ta-
men nox nocti indicat scien-
tiam, dum in peccatis nati toti,
& in tenebris enutriti, alios
suã doctrina & scientiã erudire
presumunt, & ad agnitionem
veritatis perducere.

VI. Hi, qui ita in nocte, & tene-
bris oberrant parietum angu-
los, & obcæcati, palpando ve-
ritatem apprehendere casuali-
ter conantur, pueris similes
sunt, qui obvelatis oculis,
latentes in angulis socios in-
quirunt, & si quem eorum of-
fenderint, nomẽ & personam,
cæcè palpantes, divinant, hic
est Petrus, hic est Jacobus, &c.
Haud aliter aeterna veritas a-
liquos pseudo-Christos, & oberrantes
pseudo

Glossa
Ord. in
Esd.

Ex furti-
vo semine
patris de
nocte.

Ephes. 4.
v. 13.

VI.
Blindens
Maus-
fuß-
ich.

Hæretici
tenebris
oberrantes.

Marci 13
v. 21.
pseudopphetas exurrectores
prædixit, qui tenebris obsura-
tum habentes intellectum, pal-
pando inter tenebras Christum
divinabunt: Et tunc si quis vobis
dixerit, ecce hic est Christus, ecce
illic, ne credideritis. O apertissi-
mam horum temporum Prophetiam,

S Thom.
de Villan
Cou. 2.
S Aug.
(Exclamant S. Thomas de Vil-
lanova) Quid enim aliud recentio-
res heretici clamant, nisi hic est Chri-
stus, illic est Christus! Hic est, illic
non est. Palpant in tenebris
oberrantes Noctambulones Can-
onica Ecclesiæ statuta, & quid

De Chri-
sto divi-
nant.

divinant? Non est, inquit, Chri-
stus in Canonicis statutis. Offen-
dunt Ecclesiæ Sacramenta: Nonne hic est Christus? Non in
Ecclesiasticis Sacramentis. Inci-
dunt in observantium Religio-
num instituta: Et quid de his?
Non est hic Christus, Non in
varijs Religionum observantijs. Et
quid de incruento SS. Missæ
Sacrificio? Non in usitatis missæ
sacris Christus est. Sentiunt
ordinatas Ecclesiæ cæremonias,
frequentatas diu noctûque lau-
des divinas, non est Christus in ex-
terioribus divini cultûs cæremonijs,
non in frequentatis horarum laudi-
bus. Odorant cibos quadrage-
simales, degustant jejunia, pal-
pant frugales Religiosorum
mensas. Et quid ad hæc?
Non in carniû neglectis epulis, non
denique in hac vivendi Ecclesiastica
narra, quæ ab Apostolorum tem-

Et de re-
bus si let.

pore, usque nunc per omnium fide-
lium nationes ubique terrarum in
Ecclesia perseverat, non inquit
hic est Christus. Palpant Ba-
siliûm jejunijs, Franciscum Se-
raphicum pœnitentiâ macera-
tum, & stigmatizatum vulne-
ribus Crucifixi, palpant Augu-
stinum divino amore exultum,
Antonium vigilijs exhaustum,
Eremitas sanctos catenis, &
loricis ferreis constrictos. Non
est hic Christus exclamant, non
est hæc vita Christiana.

Displiceat
illis vita
Sanctorû,

Sed paulò ulterius movete
gressum, cæci noctambulones,
declinate ad angulos, palpate,
an non helluonem tangitis fagi-
natum? pinguem & tremen-
tem? cum vino obscænos eru-
stantem super convivium jocos?
qui non nisi carnem, & carna-
lia sapit? Quis est hic? Hic
est, inquit, Christus, hic est
vitæ Christianæ & Ecclesiæ Ro-
mana reformator Lutherus, hic
Calvinus, hic Zvinglius, Oeco-
lampadius &c. O quàm pulchri
hi Christi, & Christiani! Homi-
nes nobis Christum indigitant,
& monstrant, sed diversa qua-
rendum viâ, & doctrinâ. Ecce
hic, ecce illic Lutherus ait. Ecce hic
Oecolampadius ait: ecce illic; quis-
que pro suo libitu propriam vivendi
formam Christi fidelibus statuit. Sed
ne credideritis; nolite re, neq; secte-
mini. Nam sicut à luce & ve-
ritate aberrant, ita etiam inter
D. 2. le

VII.

Placet at-
tem vita
Lutheri.

se non consentiunt, sed alius huc, alius illuc in tenebris oberrat & impingit. Ut merito de illis illud Deuteronomij impletum dici possit: *Percutiat te Dominus amentia & cecitate, ac furore mentis, & palpes in meridie, sicut palpare solet cecus in tenebris.*

Ceci duces cecorum Et tamen tot, maximè in miseranda nostra inveniuntur Germani, qui hos in tenebris obrantes homines, doctores sibi elegerunt, & tanquam lucernas in caliginoso loco lucentes sequuntur. Quare alto suspirio exclamans concludit, S. Antistes Valentinas: *O infelices Germani! quis vos fascinavit, non obedire veritati? Qui gentem nobilem à principio orthodoxam tam fraudulenter, & immaniter decepit? Relinquitte bubones, & aquilam sequimini matrem Ecclesiam Romanam Catholicam, quæ tanquam Aquila provocans ad volandum pullos suos, & super eos volitans, filios lucis ad claram scripturæ intelligentiam, solisque Justitiæ contemplationem evehit, hanc ergo sequamur aquilam aquila, ut filij lucis, nec Noctuis & Bubonibus nos sociemus, ne*

Catholici, Aquila.

eâdem cum istis involuti obscuritate & tenebris, in locum tenebrarum, & æternæ noctis caliginem devoluamur, ubi umbra mortis, & nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat, ubi nullus solis justitiæ splendor, aut diei crepusculum, sed perpetuus occasus, & noctis formido cernitur, ubi infelices tenebrarum filij sine fructu & veniæ spe, æternum plorant plorantes in nocte, & lacrymæ in maxillis eorum, nec est qui consoletur eos, ex omnibus caris suis, quin imò omnes amici ejus spernent eos, & fient eis inimici. *O surdi audite, & ceci intuemini ad videndum, ne aliquando serò nimis in loco tenebrarum, tenebras vestras agnoscituri clametis: Ergo erravimus à via veritatis, & Justitiæ lumen non luxit nobis, & sol intelligentiæ non ortus est nobis.* Igitur dum tempus est, invocare Patrem luminum, qui solem suum oriri facit super bonos & malos, ut oculos mentis vestræ aperiat, & illuminet, ut sic lumine fidei illuminati, videaris lumen gloriæ in sæcula sæculorum, Amen.

Isaia c.
42. v. 18.

Sap. 5. v.
6.